

ข่าวสาร หอประวัติ มก.

...สืบสานความรู้ เชิดชูเกียรติประวัติ...
<http://kuhistory.ku.ac.th>

ISSN 1686-820X

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ ประจำเดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๔๘

ประวัติความเป็นมาของหอประวัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้จัดตั้งหอประวัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๖๐ ปี เนื่องในวาระครบรอบวันสถาปนา ๖๐ ปี ในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๖ เพื่อเป็นอนุสรณ์ให้ศิษย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทั้งมวล และประชาชนผู้สนใจ ได้ทราบถึงประวัติและวิวัฒนาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตั้งแต่เริ่มสถาปนาจนถึงปัจจุบัน พร้อมเรื่องราวต่างๆ ในอดีตที่เป็นเกียรติและความภาคภูมิใจของมหาวิทยาลัยฯ โดยเห็นชอบให้ซ่อมแซม สงวน รักษาอาคารสัตวบาล ซึ่งเป็นอาคารเก่าของมหาวิทยาลัยฯ สถานที่ตั้ง ณ บริเวณประตู ๒ ถนนงามวงศ์วาน ให้เป็นอาคารสถานที่ของหอประวัติ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดตั้งหอประวัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๖๐ ปีขึ้นคณะหนึ่ง คณะกรรมการดังกล่าวได้ดำเนินกิจกรรมและประกอบพิธีเปิดโครงการ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ต่อจากนั้นมหาวิทยาลัยฯ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการหอประวัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๖๐ ปี และคณะกรรมการดำเนินการฝ่ายต่างๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมและได้ทำพิธีเปิดให้ผู้สนใจชมในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

วัตถุประสงค์

๑. รวบรวม จัดระบบ อนุรักษ์และบริการ เพื่อการศึกษา ค้นคว้า ด้านเอกสาร ภาพ สิ่งของ เครื่องใช้ในยุคสมัยต่างๆ ของคณาจารย์ บุคลากร และนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทุกรุ่น
๒. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล ให้แก่นักวิจัย นิสิตรุ่นหลังและผู้สนใจทั่วไปทราบถึงประวัติและวิวัฒนาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๓. เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความเป็นมาและเป็นไปในอนาคตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยจัดทำในลักษณะของนิทรรศการแบบถาวรและนิทรรศการแบบหมุนเวียน (เฉพาะเรื่อง)

เล่าสู่กันฟัง

สวัสดิ์ดีคะ วารสารข่าวหอประวัติ มก. มีกำหนดจัดพิมพ์เผยแพร่ ๓ เดือนต่อหนึ่งฉบับ โดยกองบรรณาธิการจะนำเสนอข้อมูลต่างๆ ให้ชาวเกษตรศาสตร์ได้รับทราบและร่วมกันภูมิใจในเกียรติประวัติของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมาจนก้าวย่างเข้าทศวรรษที่ ๗ ฉบับนี้เป็นฉบับปฐมฤกษ์ จึงประชาสัมพันธ์ประวัติของอาคารหอประวัติมาให้ท่านทราบว่า เหตุใดจึงใช้อาคารหลังนี้เป็นอาคารหอประวัติ ฉบับต่อไปจะนำเสนอเรื่องราวที่น่าสนใจให้ท่านทราบเป็นลำดับคะ

โปรดติดตามวารสารข่าวหอประวัติ มก. ฉบับต่อไป เดือนเมษายน - มิถุนายน ๒๕๔๘ และหากท่านมีข้อเสนอแนะ กรุณาติดต่อได้ที่ โทร. ๐-๒๕๔๒-๗๒๗๒ ภายใน ๑๕๖๐ E-mail : OTRO@ku.ac.th ...ขอบคุณค่ะ...

หอกระจายข่าว

ประวัติ

อาคารหอประวัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาคารหอประวัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนหลังแรกของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รับโอนจากวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมเกษตรกระทรวงเกษตรราธิการ เมื่อสถาปนามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปี พ.ศ. ๒๔๘๖ ที่ตั้งของอาคารอยู่แนวแกนเดียวกันกับทางเข้าประตู ๒ ด้านถนนงามวงศ์วาน ถัดไปทางทิศตะวันออก มีอาคารเรือนเขียว (เรียกชื่อตามสีเขียวของอาคาร) เป็นเรือนไม้ใต้ถุนสูง รื้อถอนจากสถานีทดลองบางกอกน้อยมาสร้าง โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับมอบในโอกาสใกล้เคียงกัน แต่เนื่องจากวัสดุที่รื้อถอนมาสร้างเรือนเขียวมีความทรุดโทรมอยู่เดิมแล้ว เมื่อใช้สอยต่อมาอีกนานถึง ๔๐ ปี จึงได้รื้อถอนออกไป

อาคารหลังนี้เป็นอาคารคอนกรีต ๒ ชั้น ดั้งเดิม ชั้นบนเป็นห้องเรียน ๒ ห้อง คือห้องทางด้านทิศตะวันออก ใช้เป็นห้องบรรยาย ห้องทางด้านทิศตะวันตก ใช้เป็นห้องปฏิบัติการ ชั้นล่างเป็นห้องเรียน ห้องปฏิบัติการเคมี ห้องเก็บเครื่องชั่ง ถ้าจะกล่าวถึงความสำคัญของตึกหลังนี้ก็คือ นอกจากจะเป็นห้องปฏิบัติการทางด้านวิทยาศาสตร์แล้ว ยังเป็นที่เก็บเคมีภัณฑ์ ซึ่งเป็นของหายาก ราคาแพง เพราะกำลังอยู่ในภาวะสงคราม และอยู่ระหว่างการโจมตีที่จะระเบิดของฝ่ายสัมพันธมิตร ไม่เว้นแต่ละวัน จึงต้องหาสีพรางตึกทั้งหลัง ต่อมาเมื่อคำสั่งให้เคลื่อนย้ายเคมีภัณฑ์และอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่มีค่าหายากต่างๆ ไปเก็บรักษาไว้ที่สถานีทดลองบางกอกน้อยเพื่อความปลอดภัย แต่การนี้กลับปรากฏว่าตลอดภาวะสงครามบาง

ไม่เคยถูกโจมตีเลย ส่วนสถานีรถไฟบางกอกน้อยนั้น ถูกโจมตีเสียหายยับเยิน

อยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินมาพระราชทานปริญญาบัตรแก่เกษตรบัณฑิต ชั้นบนห้องทางด้านทิศตะวันออก

ชาวเกษตรอาวุโส เรียกอาคารหลังนี้ด้วยชื่อต่างๆ กัน ได้แก่ ตึกเคมี เพราะชั้นล่างมีห้องสอนวิชาเคมี เรียกว่าตึกเกลือ เพราะทาสีพราง เป็นลายเส้นระหว่างสงคราม แต่ชื่อที่นิยมเรียกกัน คือตึกสัตว์บาล เพราะอีกหลายปีต่อมาใช้สอนวิชาสัตวบาลโดยเฉพาะ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ใช้อาคารหลังนี้ประกอบพิธีประสาทปริญญาบัตรแก่เกษตรบัณฑิตรุ่นแรก ปี พ.ศ. ๒๔๘๙ ถึงรุ่นปี พ.ศ. ๒๔๙๒ โดย ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรราธิการ ณ ชั้นล่างห้องทางด้านทิศตะวันออก แต่คุณค่าที่สำคัญยิ่งทางประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คือ ในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้า

ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์อาคารหลังนี้หลายประการ อาทิเช่น ใช้เป็นห้องทำงานของอาจารย์ผู้ใหญ่ เคยเป็นสำนักงานของคณะผู้แทนสหรัฐที่มาช่วยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชุดต้นๆ และเคยใช้เป็นสำนักงานคณะบดี คณะกิจกรรมและสัตวบาลระยะหนึ่ง อาคารหลังนี้มีโครงสร้างที่แข็งแรงมาก ซึ่งเป็นสัญญาณว่าจะดำรงคงอยู่คู่กับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อีกแสนนาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงได้ดำเนินการซ่อม สงวนรักษา อาคารหลังนี้ไว้เป็นหอประวัติ เพื่อแสดงเรื่องราวต่างๆ ในอดีตอันเป็นเกียรติภูมิของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้สร้างคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติมานานปีการตลอดมาจนถึงปัจจุบัน

KASETSART UNIVERSITY HALL OF HISTORY

The building that houses Kasetsart University Hall of History is the premier brick building of the University Campus at Bangkhen. It is a pre-World War II building occupied by the forerunner of Kasetsart University, the College of Agriculture under the Department of Agriculture of the Ministry of Agriculture, and was transferred to the University soon after it was established in 1943. This Hall of History is located on the Campus ringroad facing Ngarm-wongwan Road straight through Gate II entrance. To the East of its location was a "Ruean Kheo", a green wooden one-storey building with high clearance open groundfloor. This was constructed of old used timbers dismantled from an old building at Bangkok-noi Agricultural Experiment Station by the Department of Agriculture, and was transferred to the University shortly after the Hall of History building. After four more decades in service, this green hall was demolished for its aged wooden structures had deteriorated badly.

The Hall of History is a two-storey building of concrete structures that shall continue strong for many a year into the far future. In earlier years the top floor housed one classroom on east wing, and one biological science laboratory on west wing. The ground floor housed one classroom on east wing, one chemistry laboratory on west wing. A balance room and a chemical storage were in the central section of the ground floor, small offices were in the central section of the top floor. At one time, the expensive equipment as well as costly chemicals were removed for safe storage at the Bangkok-noi Agricultural Experiment Station to

escape any possible damage that could be caused by daily air raids over Bangkok by Allied aircrafts during WWII years. But as it turned out, while Bangkok-noi Railway Station was demolished by Allied bombings, the University Campus at Bangkhen that was literally next to Don Muang Air Base was miraculously spared.

This building was known to Kasetsart oldtimers as the "Chemistry Building" after the chemistry laboratory facilities contained therein, or as the "Tiger Building" for its tiger striped camouflage applied during the WWII years. Its subsequent popular name was an "Animal Husbandry Building" since later on it housed animal nutrition laboratory and animal husbandry classes mostly.

The first ever Commencement Exercise for graduates of Kasetsart University was held in 1946 in the ground floor chamber on the east wing of this building, presided over by H.E. the Minister of Agriculture. Kasetsart first graduating class comprised transferred junior students from the College of Agriculture, admitted into the 5-year Bachelor's degree course in Agriculture. Three more annual consecutive commencement exercises, 1947 til 1949, were held in this same venue and presided over by the Minister.

The 1950 event marked a new page on Kasetsart history for the Annual Commencement exercise turned a royal ceremony. His Majesty King Bhumibol accompanied by Her Majesty the Queen, graciously presided over the 1950 Graduation Ceremony which was held in the east wing chamber on the second floor.

This building had served several functions in response to changing time and needs; some among these were offices for senior staff,

office of the early US missions to Kasetsart, office of the Dean of Agriculture, etc. In view of its historical significance and also of its old but very sturdy structures, the building has been and shall be part of Kasetsart history into everlasting future, a landmark for the University. It is therefore fitting for the University to restore the exterior and refurbish the interior to best serve its current assignment as the Kasetsart University Hall of History.

In safekeeping and on display in the Hall of History are artifacts and documents pertinent to historical significance of Kasetsart University so that they shall be preserved for posterity to all interested parties. The Hall first opened its door to the public on the 60th Anniversary of Kasetsart Charter, 2 February 2003. In it, the University development and its significant contributions to the motherland's economic and social developments are presented in various modes.

คณะกรรมการดำเนินการจัดตั้งหอประวัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๖๐ ปี ชุดแรก

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดตั้งหอประวัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๖๐ ปี ชุดแรก ทำหน้าที่รวบรวม คัดสรรข้อมูล ภาพประกอบ เรียบเรียง ลำดับ ร้อยเรียง ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ พร้อมพิจารณาเสนอให้แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ที่จำเป็น ที่จะทำให้หอประวัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๖๐ ปี สำเร็จลงด้วยความงดงาม เป็นเกียรติแก่สถาบันการศึกษาตามคำสั่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ ๘๓๑/๒๕๔๔ สั่ง ณ วันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๔ และแต่งตั้งเพิ่มเติม ตามคำสั่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ ๑๐๘/๒๕๔๕ สั่ง ณ วันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบด้วย

คณะกรรมการที่ปรึกษา

ฯพณฯ นายอำพล เสนาณรงค์
ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ประเสริฐ ณ นคร
ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ระพี สาคริก
ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ไพฑูริย์ อิงคสุวรรณ
ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรงค์ ปรีชานนท์
ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์สุธรรม อารีกุล
ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์กำพล อดุลวิทย์
ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ธีระ สุธะบุตร
ที่ปรึกษา

คณะกรรมการดำเนินการ

คุณหญิงสุชาติ ศรีเพ็ญ
ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์วิโรจ อิ่มพิทักษ์
รองประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์สุพิตร สมิติโต
รองประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ทอง ภัคทรัพย์พันธุ์
กรรมการ

ศาสตราจารย์เจริญศักดิ์ โรจนฤทธิ์พิเชษฐ์
กรรมการ

รองศาสตราจารย์นภาพร นพรัตนภรณ์
กรรมการ

รองศาสตราจารย์ลาวัณย์ ไกรเดช
กรรมการ

รองศาสตราจารย์วัฒนา สวรรยาธิปิติ
กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุพร สุวรรณวาทกิจ
กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ วิราพร
กรรมการ

รองศาสตราจารย์วัลลีย์ ภัทโรภาส
กรรมการ

นายศิริ ชมชาญ
กรรมการ

นางพิบูลศิลป์ วัฒนพงษ์
กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุปผชาติ ทัฬหิภรณ์
กรรมการ

รองศาสตราจารย์เย็น ภู่วรรณ
กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิทย์ รัตนานนท์
กรรมการ

นายชัยวัฒน์ ศีตะจิตต์
กรรมการ

นางวรรณ นาวิกมูล
กรรมการและเลขานุการ

รองศาสตราจารย์ลิลลี่ กาวีตะ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวนงลักษณ์ นิมปี
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

นางสุภาภรณ์ ไชยภักดิ์
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ฉบับหน้าพบกับรายนามคณะกรรมการอำนวยการหอประวัติ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๖๐ ปี

ซึ่งแต่งตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕

ข่าวสาร หอประวัติ มก.

จัดทำโดย
ที่ปรึกษา

กองบรรณาธิการ

หอประวัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รศ.ดร.วิโรจ อิ่มพิทักษ์

นางสุนันทา คัมภีร์

นางนัยนา ตีเนตรสัมพันธ์ นายวิวัฒน์ ชูชม

นางสุนิสา อัครบดี นางสุรัชณี อวยโชคชัย

เขียน.....

.....

เพื่อโปรดประชาสัมพันธ์